

17. 04. 2018

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
4 ПЗ. бр. 290/16
Дана 26.03.2018. године
Београд
ул. Тимочка бр. 15

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, и то судија Јелена Стојилковић као судија појединац, у парници тужиоца **ЕНДРЈУ САЛИВЕНА (ANDREW SULLIVAN)**, држављанина САД са боравиштем у Сарајеву, Босна и Херцеговина, ул. Долина 11, кога заступа Милош Стојковић, адвокат из Београда, ул. Македонска бр. 30, против тужених **„ИНСАЈДЕР ТИМ“ д.о.о.** из Београда, ул. Теразије бр. 5/7 и **ДРАГАНА ВУЧИЋЕВИЋА** из Београда, које заступа Борис Богдановић, адвокат из Београда, ул. Теразије бр. 29, *ради накнаде штете*, вредност предмета спора 500.000,00 динара, након одржане усмене и јавне главне расправе закључене дана 26.03.2018. године донео је:

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА тужбени захтев тужиоца **ЕНДРЈУ САЛИВЕНА**, држављанина САД са пребивалиштем у Сарајеву, Босна и Херцеговина, па се **ОБАВЕЗУЈУ** тужени **„ИНСАЈДЕР ТИМ“ д.о.о.** из Београда и **ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ** из Београда да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа солидарно исплате износ од 80.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 26.03.2018. године до исплате, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа пресуде.

II ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца **ЕНДРЈУ САЛИВЕНА**, држављанина САД са пребивалиштем у Сарајеву, Босна и Херцеговина, у делу којим је тражио да суд обавезе тужене **„ИНСАЈДЕР ТИМ“ д.о.о.** из Београда и

ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ из Београда да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде части и угледа солидарно исплате износ од још 320.000,00 динара преко износа досуђеног ставом I изреке са законском затезном каматом почев од 26.03.2018. године до исплате, **као неоснован.**

III ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужиоца **ЕНДРЈУ САЛИВЕНА**, држављанина САД са пребивалиштем у Сарајеву, Босна и Херцеговина, у делу којим је тражио да суд обавезе тужене **„ИНСАЈДЕР ТИМ“ д.о.о.** из Београда и **ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ** из Београда да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде права на аутентичност солидарно исплате износ од још 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 26.03.2018. године до исплате, **као неоснован.**

IV ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ДРАГАН ВУЧИЋЕВИЋ из Београда да о свом трошку објави ову пресуду без коментара и без одлагања, најкасније у другом наредном броју „Независних дневних новина Информер“ од дана правноснажности пресуде.

V ОДБИЈА СЕ тужбени захтев у делу којим је тужилац **ЕНДРЈУ САЛИВЕН** тражио да суд обавезе туженог **ДРАГАНА ВУЧИЋЕВИЋА** из Београда да о свом трошку објави ову пресуду без коментара и без одлагања у електронском издању „Независних дневних новина Информер“, **као неоснован.**

VI Обавезују се тужени да на име трошкова парничног поступка солидарно исплате тужиоцу износ од 105.600,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа пресуде.

Образложење

Тужилац је дана 13.07.2016. године поднео тужбу у којој је навео да је он новинар и суоснивач међународне новинарске мреже „Organized Crime and Corruption Reporting Project“ основане од стране међународне непрофитне организације “Мрежа за развој новинарства“ са седиштем у САД, чији је циљ унапређивање истраживачког новинарства на светском нивоу и која обухвата мрежу независних организација које се баве истраживачким новинарством у

областима организованог криминала и корупције из преко 20 држава региона јужне, централне и источне Европе, а тужилац се већ дуги низ година бави истраживачким новинарством и темама од јавног интереса као што су организовани криминал и корупција. У периоду од 17-19. марта 2016. године у бројевима 1179 и 1181 (викенд издање) дневног листа „Информер“ објављен је низ неистинитих и непотпуних информација којима се најдиректније врши повреда достојанства (части и угледа) тужиоца, као и информација којима се он приказује у лажном светлу будући да су му приписане особине и својства која он нема, односно којима му се одричу особине и својства које има (повреда права на аутентичност). Дана 17. марта 2016. године на насловној страни „Информера“ број 1179 објављена је фотографија Стевана Дојчиновића, новинара и уредника „Мреже за истраживачко новинарство-КРИК“, испод чије слике се налази текст у коме се наводи „Циљ: Натерати премијера да одустане и предложи неког другог да води Владу“, а изнад слике наведено је „Ексклузивно план за изазивање хаоса“, као и то да Стеван Дојчиновић „са осуђиваним нарко-дилером Војиславом Јенићем и новинаром из Сарајева Ендрјуом Саливеном спрема лажну аферу о сакривеним некретнинама премијерове породице“. На страни 2. и 3. уз фотографију са насловне стране објављен је текст под насловом „Мафија удара на породицу Вучић“ са наднасловом „Ексклузивно: Како медијско-политичко-тајкунски рекеташи планирају да руше државу“, док је у самом тексту тужилац поменут више пута. Наводи се да обавештени саговорници листа кажу да је Вучићева породица као мета за напад изабрана пошто је претходно урађена детаљна процена и анализа личности премијера, да су проценили да је Вучић најосетљивији на родитеље, брата и децу, па ће наредних дана из све снаге ударити по њима, да идеја јесте да га до краја изборне кампање потпуно избаце из такта и натерају да овако или онако одустане од даљег вођења Владе, као и да из неког разлога и Дојчиновић и Саливен верују да ће Вучић, ако га довољно притисну, да одустане и да за премијера предложи неког другог, а то би био почетак краја СНС. Изнад уоквиреног текста се објављује и фотографија тужиоца са натписом „Командује из БиХ“, а на самом крају текста се наводи да поред Дојчиновића, Јенића и Миловића у овој акцији учествује и Американац Ендрју Саливен коме се све шаље на одобрење и да он лично координира овим нападом на премијера Србије, како потврђује њихов саговорник из КРИК-а. Наведене информације у потпуности су неистините и усмерене директно на то да се тужиоцу повреди достојанство и да се он прикаже онаквим какав није. Тужилац није никакав мафијаш, медијско-тајкунски рекеташ, завереник, није му циљ да удара на председника Владе и учествује у рушењу државе, не одабира као мете чланове премијерове породице да би га приморао да поднесе оставку, не шаље му се било шта на одобрење, не командује из БиХ, не координира било каквим нападом на премијера Србије, нити има и жели да има утицаја на уредничку независност медија КРИК који је преко свог уредника Стевана Дојчиновића и осталих новинара потпуно слободан у избору теме којом ће се бавити. Дана 19. марта 2016. године на страни 2. и 3. објављен је текст под насловом „Дојчиновић „терориста“ не дају му у Русију“, у коме се преносе речи наводног блиског сарадника Стевана Дојчиновића. Наводи се да је улазак у Русију забрањен многим новинарима који раде за OCCRP, да Руси тврде да имају доказе да је ова мрежа само маска за обавештајне послове и рад на подривању националних интереса Руске федерације, да је знајући за то шеф OCCRP Ендрју

Саливен покушао да прошле године у Русију пошаље Дојчиновића, да су били убеђени да га Руси неће вратити са границе пошто има српски пасош, али да га ипак нису пустили да пређе границу, како наводно преноси њихов саговорник, иначе блиски сарадник Стевана Дојчиновића, према чијим речима је уредник КРИК-а најпре планирао да подигне медијску фрку у Србији и ЕУ, али да је од тога одустао на наговор Саливена да не би угрозио безбедност руских новинара који раде за OCCRP. Тужилац је навео да OCCRP чији је он суоснивач и уредник не ради ни на који начин против интереса Руске Федерације, да он лично ни на који начин није учествовао у покушају убацивања Дојчиновића у Русију, нити га је на било који начин убеђивао да „не диже медијску фрку у Србији и ЕУ“. Подсетио је и да ово није први пут да је „Информер“ писао неистинито и непотпуно о тужиоцу, будући да је и 06.10.2015. године обављен текст који такве информације садржи. Све неистините информације наведене у тужби озбиљно су повредиле и узнемириле тужиоца, као и чланове његове породице, пријатеље и колеге, а наводима да је он завереник и координатор завереничке групе, обавештајац, да учествује у нападима на премијера, те да му је новинарство само параван, грубо се вређају част, углед и професионални интегритет тужиоца, као и право на аутентичност. Такође, тужени нису поступали у складу са стандардом дужне новинарске пажње и нису проверили истинитост, потпуност и порекло објављених информације. Мишљење тужиоца нико није тражио, а узимање изјаве од Стевана Дојчиновића, као и сам садржај те изјаве нема никакве везе са писањем Информера о самом тужиоцу. Тужени у спорним текстовима не анализирају рад OCCRP, нити тужиоца као новинара, него га доводе у везу са покушајем дискредитације председника Владе и државе у којој нити живи нити ради. Текстови су кренули од приче која се односи на некретнине у поседу породице Вучић коју су обрађивали домаћи новинари из медија КРИК, али та несумњиво легитимна тема је злоупотребљена и о њој се у спорним текстовима готово и није писало, већ се њоме манипулисало како би се искористила као изговор да се о тужиоцу износе најразличитије спекулације, односно потпуно нетачне информације које су имале за циљ да потпирују клеветничку кампању против тужиоца. Поводом спорних текстова Комисија за жалбе Савета за штампу, као тело које примењује Етички кодекс донела је одлуку да је Информер прекршио Кодекс. Појаснио је да се неистинитим информацијама да тужилац спрема лажну аферу о скривеним некретнинама премијерове породице, да има намеру да натера премијера да одустане и предложи неког другог да води Владу најдиректније повређује тужиочево достојанство, тј. част и углед. Стављајући под знаке навода реч „новинар“, а имајући у виду контекст у коме је то написано, тужиоцу се одричу особине и својства које он има. Надаље, тужилац није мафијаш, нити политичко-тајкунски рекеташ и не планира да руши државу, а овим неистинитим информацијама се повређују његови част и углед уз приписивање особина и својстава које тужилац нема, односно одрицање особина и својстава које има (тужилац се приказује као лажни новинар који се заправо бави илегалним активностима и активностима неспојивим са професијом коју обавља, као и његовим личним особинама). Информацијом да тужилац припрема лажну аферу о некретнинама породице премијера повређују се како његови углед и част, тако и право на аутентичност, имајући у виду да припремање лажних афера представља активност неспојиву са професионалним новинарством. И осталим информацијама

из текста од 17. марта 2016. године вређа се тужиочева част и углед, док се информацијама да се тужилац уопште бави оваквим активностима најдиректније повређује право на његову аутентичност и то конкретно тако што му се приписује да уместо тога што се бави новинарством, он заправо бави креирањем афера ради политичког разрачунавања са тадашњим премијером Александром Вучићем и то тако што командује из БиХ, што је све неспојиво и са тужиочевом личношћу и професијом коју обавља. У тексту издања за 19. и 20. март инфомације које су цитиране у тужби су неистините и њима се повређује тужиочева част и углед. Информацијама да тужилац заправо стоји иза новинарске мреже која је само маска за обавештајне послове и рад на подривању националних интереса Руске Федерације представљају инфорамције које, поред тога што нису истините и као такве повређују тужиочеву углед и част како је то већ објашњено, истовремено приказују тужиоца у лажном светлу одрицањем особина и својстава које он несумњиво има. Трошкове поступка тужилац је тражио и определио.

Тужени су у одговору на тужбу и даље током поступка у целини оспорили тужбу и тужбени захтев. Навели су да у објављеним текстовима нису изнете никакве информације којима се тужилац приказује у лажном светлу, тужени су са дужном новинарском пажњом проверили истинитост, потпуност и порекло објављених информација, као и да су омогућили да се јавно објави и другачије мишљење, нпр. кроз преношење исказа Стевана Дојчиновића који је посебно уоквирен и истакнут у чланку. Тужилац као јавна личност, уредник и суоснивач међународне новинарске мреже, у сваком случају мора трпети већи степен легитимног интересовања медија за своје поступање, а помињање тужиоца у тексту чија основна тема и није сам тужилац, па чак ни његово поступање у оквиру новинарске мреже, представља минимун интересовања медија коју једна јавна личност трпи, при чему је висина постављеног тужбеног захтева претерана и неспојива са сврхом новчане накнаде нематеријалне штете, чак и кад би било каква штета постојала. Истакли су приговор неблаговремености тужбе, будући да новински чланци на које се тужилац позива датирају из 2015. године. Предмет ниједног текста није овде тужилац лично, а он је морао да подвуче укупно три места у два новинска чланка у којима се уопште помиње, како би скренуо пажњу да се у наведеним чланцима који су предмет тужбе уопште ради о тужиоцу. Са друге стране, није спорно да је наведена тема-истраживање некретнина породице Вучић од стране истраживачких новинара била врло актуелна у јавности, а наведено је да новинари КРИК-а истражују имовину премијера и других функционера о чему је и сам уреник КРИК-а говорио и који исказ је наведен у предметном новинском чланку. Тужилац у тужби наводи да се у тексту за њега тврди да је „завереник и координатор завереничке групе“ што се апсолутно нигде не помиње у предметним новинским чланцима, а тужени свакако не могу бити одговорни за овакво тумачење новинског чланка од стране тужиоца. Тужени су у тексту навели изворе информација, па тако на једном месту стоји да је то новинар КРИК-а, а у другом тексту близак сарадник Стевана Дојчиновића, а тужени нису ни први нити једини медију који су извештавали о овој теми и који су помињали тужиоца у овом контексту. Циљ предметног чланка свакако није била некаква медијска кампања против тужиоца нити оцрњивање његове личности, већ информисање јавности о теми која представља легитиман предмет интересовања јавности, а тиме и медија.

Такође, тужилац неспорно није тражио објављивање демантија, нити је покушао да искористи друга правна средства сем тужбе за накнаду штете. Истакли су и да друготужени није пасивно легитимисан везано постављени тужбени захтев у делу који се односи на захтев за објављивање пресуде у електронском издању новина, будући да он није главни и одговорни уредник електронског издања. Трошкове поступка тужени су тражили и определили.

У спроведеном доказном поступку суд је извео доказе читањем: прегледа интернет претраге регистрационих података регистра медија код Агенције за привредне регистре за медиј „Независне дневне новине Информер“ од 13.07.2016. године, прегледа интернет претраге привредних друштава код Агенције за привредне регистре за првотуженог од 13.07.2016. године, насловне стране дневног листа „Информер“ од 17.03.2016. године и страна 2. и 3., насловне стране и стране 3. дневног листа „Информер“ за 19-20.март 2016. године, насловне стране и стране 3. дневног листа „Информер“ од 06.10.2015. године, текстова објављених на интернет страници листа „Информер“ дана 06.10.2015. године, 20.03.2016. године и 17.03.2016. године, фотокопије текста достављеног уз одговор на тужбу, Етичког кодекса новинара Србије, јавне опомене изречене од стране Савета за штампу од 28.04.2018. године, саслушао тужиоца, друготуженог и сведока Милана Добромировића, па су сви изведени докази цењени, како сваки појединачно, тако и у међусобној вези, а сходно члану 8. ЗПП-а.

Међу парничним странкама није спорно да су дана 17.03.2016. године и 19.03.2016. године у штампаном издању дневног листа „Информер“ објављени текстови под насловом „Мафија удара на породицу Вучић“, односно „Дојчиновић „терориста“ не дају му у Русију“, који текстови су најављени и на насловним странама.

Међу парничним странкама је спорно да ли су наведени наслови, наднаслови и наводи из спорних текста неистинити, да ли поједини наводи имају лезиону способност, односно способност да проузрокују душевну бол тужиоцу због повреде угледа и части, да ли је објављеним информација повређено тужиочево право на аутентичност, као и да ли је поступано са дужном новинарском пажњом. Спорна је и пасивна легитимација тужиоца у погледу дела тужбеног захтева који се односи на објављивање пресуде у електронском издању дневних новина.

Одредбом члана 9. Закона о јавном информисању и медијима је предвиђено да су новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни да пре објављивања информације које садрже податке о одређеном догађају, појави или личности, са пажњом примереном околностима, провере њено порекло, истинитост или неистинитост, док је у ставу 2. предвиђено да су новинар и одговорни уредник јавног гласила дужни да туђе информације, идеје и мишљења пренесу и објаве веродостојно и потпуно, а уколико је информација пренета из другог јавног гласила уз навођење гласила из којег је информација пренета.

Одредбом члана 10. Закона о јавном информисању и медијима предвиђено је да у јавним гласилима слободно се објављују идеје, информације и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, осим када је другачије одређено законом.

Одредбом члана 79. став 1. Закона о јавном информисању и медијима прописано је да су достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно заштићени, док је ставом 2. даље прописано да објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Одредбом члана 112-115. Закона о јавном информисању и медијима, признато је сваком лицу на које се односи нетачна, непотпуна или друга информација чије је објављивање забрањено у складу са законом, право на накнаду штете (материјална и нематеријална) која се остварује по општим прописима и Законом о облигационим односима независно од других правних средстава. Одговорност аутора као и правног лица који је оснивач јавног гласила је солидарна, а кривица одређена као груба непажња, ако се пре објављивања информације, с пажњом примереном околностима могу утврдити неистинитост или потпуност информација. Аутор информација одговара за штету ако је она настала његовом кривицом, а одговорност ових лица се искључује у смислу одредбе члана 116. само ако су верно пренели из јавне скупштинске расправе или јавне расправе у скупштинском телу или судском поступку из документа надлежног државног органа информацију која је неком лицу проузроковала штету.

Право на новчану накнаду нематеријалне штете по Закону о јавном информисању и медијима остварује се када се последица повреде манифестује у једном од видова нематеријалне штете, што значи да је штета проузроковала душевне патње које су, с обзиром на све околности случаја, конкретно дужину трајања, интензитет, оправдава досуђивање новчане накнаде у смислу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима. Код наведеног треба имати у виду да се част дефинише као субјективна категорија и као мишљење које човек има о себи као припадник одређене друштвене средине и друштвене групе чије је вредности прихватио, а да углед представља мишљење које има средина и јавно мњење о личности те је углед објективна категорија.

Увреда је напад на људску част којом се изражава презир према неком, ниподаштавање, омаловажавање и оспоравање како у приватном тако и у професионалном смислу. Дакле, ако је информација таква да доводи у питање нечију част и углед, тада није на субјекту информације да доказује неистинитост те информације о себи него је на ономе ко информацију објави да докаже да је она истинита. Обрнут случај може се правдати једино општим интересом, дакле интересом јавности да зна (легитимног циља) другим речима да се односи на

политички важне ствари, образовне потребе, али негативно изражено да не повлађује интерес ствари које немају јавну важност. Услов за допуштеност објављивања јесте и то да је пре објављивања информација проверена са „дужном пажњом“, што налажу и етички кодекси новинарске професије.

Дакле, не постоји интерес јавности да сазна неистиниту информацију, када је било могуће пре објављивања информације установити како ствари стоје са њеном истинитошћу само да је била употребљена пажња примерена околностима. То је такозвана „новинарска пажња“ која варира од случаја до случаја, а мера дужне пажње зависи од околности, прилика које постоје у вези са конкретном информацијом.

Слобода изражавања укључује објављивање неистинитих извора информације, али не и оних чија је истинитост позната или је могла бити позната уз пажњу примерену околностима. Пошто не постоји оправдан интерес за објављивање лезионо способних информација чија је неистинитост позната, нити за објављивање претходно непроверених таквих информација – пропуштање дужности новинарске пажње, допуштено је ограничење слободама медија ради остваривања и заштита права и угледа других.

Информације у најужем смислу речи представља обавештење, саопштење, извештај и податак о нечему. Јавна информација и податак чије коришћење није ограничено на одређен круг лица, већ га могу користити организације за објављивање и ширење информација, обично се прави разлика између информације у ужем смислу које се односе на саме чињенице, мишљења, коментаре и слично. Јавне информације су вести, подаци, мишљења и сва друга саопштења објављена путем штампе и других средстава јавног информисања (радио, телевизија, филм и друго) и карактерише их истинитост. Слобода информација је једна од основних демократско-политичких слобода, она је претпоставка стварног учествовања широких слојева у политичком животу и одлучивању. Важећим Уставом је зајамчена слобода штампе и других видова информисања, јавног изражавања, као и право грађана да извршавају и објављују своја мишљења, а исто тако и право грађана да буду обавештени о догађајима у земљи и свету, а средствима информисања наложено је да истинито и објективно обавештавају јавност.

Одредбом члана 10. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода прописано је у ставу првом, да свако има право на слободу изражавања. Ово право не искључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација, идеја, без мешања јавне власти без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и биоскопских предузећа. Ставом 2. овог члана прописано је да пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно се може подвргнути формалностима, условима ограничења или казнама прописаним законом и неопходним у демократском друштву, интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавних безбедности ради спречавања криминала, заштите здравља или морала, заштиту угледа и права других,

спречавања у откривању обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

Право на новчану накнаду нематеријалне штете по Закону о јавном информисању и медијима остварује се када се последица повреде манифестује у једном од видова нематеријалне штете, што значи да је штета проузроковала душевне патње које с обзиром на све околности случаја, конкретно дужину трајања, интензитет, оправдавају досуђивање новчане накнаде у смислу члана 200. Закона о облигационим односима.

Суд је најпре ценио истакнути приговор неблагоприятности поднете тужбе, али је нашао да је исти неоснован. Тужени су истакнути приговор образложили наводима да чланци на које се тужилац позива датирају из 2015. године. Међутим, иако се наведени текстови помињу у тужби, предмет тужбеног захтева у овом поступку нису текстови из 2015. године, већ како је наведено, текстови објављени 17.03.2016. године и 19.03.2016. године, те је с обзиром на наведено истакнути приговор неблагоприятности тужбе неоснован.

Одлучујући најпре о делу тужбеног захтева који се односи на текст који је у штампаном издању дневног листа „Информер“ објављен дана 17.03.2016. године, суд је нашао да је исти делимично основан.

Предметни текст је најављен на насловној страни наведеног издања са наднасловом „Ексклузивно-План за изазивање хаоса“, испод кога стоји текст „Уредник КРИК-а Стеван Дојчиновић са осуђиваним нарко-дилером Војиславом Јенићем и „новинаром“ из Сарајева Ендром Саливеном спрема лажну аферу о сакривеним некретнинама премијерове породице, након чега се наводи наслов „Мафија удара на породицу Вучић“ и поднаслов „Циљ: Натерати премијера да одустане и предложи неког другог да води Владу“.

У тексту објављеном на странама 2. и 3. у наднаслову је наведено „Ексклузивно-Како медијско-политичко-тајкунски рекеташа планирају да руше државу“. Наслов текста је „Мафија удара на породицу Вучић“, док се у поднаслову наводи да уредник портала КРИК Стеван Дојчиновић са осуђиваним нарко-дилером Војиславом Јенићем и Американцем Ендром Саливеном припрема лажну аферу о некретнинама породице премијера. У тексту се наводи да Стеван Дојчиновић, уредник КРИК-а, самозване новинарске мреже за истраживање криминала и корупције у сарадњи са нарко-дилерима, криминалцима, корумпираним полицајцима, али и агентима појединих страних служби припрема до сада најпрљавији ударац на премијера Александра Вучића и државу, те да планира да објави лажну аферу којом ће покушати да оптужи председника Владе Србије да је преко чланова своје породице власник милионски вредних некретнина у Београду. Даље се наводи да извор Информера, иначе близак сарадник Дојчиновића, каже да је план да Вучића нападну тврдњама да су његови отац, мајка и брат на сумњив начин стекли некретнине, да Стеван инсистира да ископају прљавштине о породици Вучић, да је то задатак који мора да се испуни без обзира на чињенице, а да Дојчиновића и његове налогодавце чињенице занимају само када

им иду у прилог, а све остало игноришу. У делу текста са поднасловом „Новинарска нарко-веза“ наводи се да Стеван Дојчиновић највећи број информација о наводним Вучићевим некретнинама добија од осуђиваног наркодилера Војислава Јенића, а да поред Дојчиновића, Јенића и Миловића у овој акцији учествује и Американац Ендру Саливен, шеф OCCRP у Сарајеву (новинарска мрежа за истраживање организованог криминала и корупције), да Саливену све шаљу на одобрење и да он лично координира овим нападом на премијера Србије.

У антрфилеу са насловом „Циљ: Натерати Вучића да одустане и за премијера предложи неког другог“ наводи се да су проценили да је Вучић најосетљивији на родитеље, брата и децу, па ће наредних дана из све снаге ударити по њима, да је идеја да га до краја изборне кампање потпуно избаце из такта и натерају да овако или онако одустане од даљег вођења Владе, те да из неког разлога Дојчиновић и Саливен верују да ће ако га довољно притисну да одустане и да за премијера предложи неког другог, а то би био почетак краја власти СНС. У оквиру текста је објављена и фотографија тужиоца испод које је наведено „Командује из БиХ-Ендру Саливен“.

Имајући у виду све напред наведено и примењујући материјално право на утврђено чињенично стање, по налажењу овога суда, тужбени захтев у погледу овог текста који је објављен у штампаном издању листа „Информер“ дана 17.03.2016. године, делимично је основан.

Тужилац је у свом исказу који је суд прихватио као јасан, логичан и уверљив навео да спорни текст на многе начине представља заобилажење истине, да имплицира да је он главни координатор, марионета и да покушава да обори Владу Републике Србије, што нити је доказано нити је тачно. Текст доводи његов живот у опасност, нарушава му се кредибилитет који има као новинар и поткопава слика о њему као новинару. Након што је објављен текст изгубили су подршку неких амбасада у региону, а овакве приче за које јавност не зна да су неистините праве веома негативну слику о њима као некаквим шпијунима. КРИК је као партнер вршио истраживање везано за имовину тада премијера Вучића, они су објавили причу, а то свакако не би окарактерисао као напад, већ као представљање чињеница, при чему нико није порекао ниједну чињеницу након што је чланак објављен.

Дакле, већ у најави спорног текста на насловној страни дневног листа од 17.03.2016. године говори се о „плану за изазивање хаоса“, те да и тужилац који се означава као „новинар“, дакле уз коришћење наводника, учествује у спремању лажне афере о некретнинама премијерове породице. На насловној страни доминира наслов „Мафија удара на породицу Вучић“, а у поднаслову се наводи да је циљ натерати премијера да одустане и предложи неког другог да води Владу. Већ наводи изнети на насловној страни којима се на описани начин најављује спорни текст, по ставу суда, подобни су да повреду тужиочев углед и част. У спорном тексту информације изнете у наслову се детаљније разрађују и износи низ других чињеница и вредносних судова који су такође подобни да повреду тужиочев углед и част. Тако се у поднаслову текста наводи „како медијско-политичко-тајкунску

рекетиши планирају да руше државу“ и у поднаслову такође наводи да овде тужилац учествује у припремању лажне афере о некретнинама породице премијера, док испод антрфилеа са насловом у коме стоји да је циљ натерати Вучића да одустане и да за премијера предложи неког другог објављена је слика тужиоца испод које је наведено да он „командује из БиХ“. И у уводу текста објављена је лезионо-способна информација, односно вредносни суд који се може довести у везу и са тужиоцем, будући да је именован у тексту као део групе људи која се бави описаним активностима, а где се наводи да Стеван Дојчиновић у сарадњи са наркодилерима, криминалцима, корумпираним полицајцима и агентима појединих страних служби припрема „досад најпрљавији напад на премијера Александра Вучића и државу“. Дакле, имајући у виду целину објављеног текста и контекст у који је тужилац смештен тиме што је директно именован и наведен као лице које је део догађаја означеног као „план рушења државе“ и о коме се говори као о ударцу мафије на породицу Вучић, „најпрљавијем ударцу на премијера Александра Вучића и државу“, а посебно као лице које командује из Бих и лично координира овим нападом на премијера, објављене инфомације подобне су да повреде част и углед овде тужиоца.

Како је то напред наведено, ако је информација таква да доводи у питање нечију част и углед, тада није на субјекту информације да доказује неистинитост те информације о себи него је на ономе ко информацију објави да докаже да је она истинита. Дакле, у конкретном случају, тужилац је оспорио истинитост ових навода, односно навода да је он био део плана за изазивање хаоса, да се бавио припремом лажне афере са циљем да се премијер натера да одустане и предложи неког другог да води Владу, да је реч о најпрљавијем нападу на премијера и државу, као и да он из БиХ координира таквим нападима. По ставу суда, тужени током поступка нису доказали истинитост изнетих чињеница, као ни постојање чињеница на којима би евентуално могли бити засновани изнети вредносни судови и оцене о томе да је реч о плану за изазивање хаоса, удару мафије на породицу Вучић, креирању лажне афере. Такође, тиме што је именован као део групе људи која се свим тиме бавила, чак као особа која „командује“ свему томе, тужилац је доведен у везу и са осталим наводима у којима се лица која су актери у спорном тексту означена као „медијско-политичко-тајкунски рекетиши“ и лица која припремају „до сада најпрљавији напад на премијера Александра Вучића и државу“. Тужилац је у свом исказу навео да КРИК јесте вршио истраживање везано за имовину тада премијера Александра Вучића, а да су они објавили причу, али чињеница да је истинита информација да је рађено такво истраживање не може чинити дозвољеним објављивање лезионо способних вредносних судова у којима се таква информација на недопуштен начин интерпретира и назива планом за изазивањем хаоса, ударом мафије, најпрљавијим ударцем на државу, планом медијско-политичко-тајкунских рекетиша да руше државу и остало.

Такође, у цитираним насловима, наднасловима и антрфилеу, који су по природи ствари најупадљивији и који остављају најјачи утисак на читаоце нису стављене одговарајуће ограде, већ су употребљени свршени глаголски облици. Имајући у виду чињеницу да су наведени наслов, наднаслови и антрфиле текста упадљиви, те да читаоци на основу наслова формирају суд о чињеницама које

прочитају у самом тексту и на тај начин их интерпретирају, то је тужилац чије се име у тексту наводи доведен у контекст чињеница описаних непримереним и сензационалистичким вредносним судовима, за које током поступка, без обзира што информација о истраживању везаном за имовину тада премијера Александра Вучића јесте истинита, не чини такво објављивање допуштеним. Тужилац је са свим изнетим наводима директно доведен у везу и тиме што је у централном делу текста објављена његова фотографија испод које стоји његово име и текст „командује из БиХ“.

Надаље, по ставу суда, тужени приликом објављивања наведеног текста нису поступали у складу са обавезом дужне новинарске пажње. Друготужени је у свом исказу датом пред судом навео да је он био један од коаутора спорног текста, да су сви подаци истинити и добијени од новинара КРИК-а који је био њихов извор, као и од саговорника из безбедносних служби Србије и Републике Српске. Навео је да се управо оно о чему су писали касније и остварило, да заиста касније објављен текст да породица Вучић поседује хиљаде квадрата, а од извора из КРИК-а је сазнао и да су Саливен и Дојчиновић у сталном контакту и да им је циљ да се писањем прикаже слика у јавности о премијеру који има хиљаде квадрата. Сведок Милан Добромировић у свом исказу је навео да су информације које су добили од својих извора покушали да провере код Дојчиновића и овде тужиоца, да је на његову организацију послат мејл, а да његов лични број телефона немају.

Са друге стране, тужилац је у свом исказу навео да га тужени јесу контактирали али да нису постављали никаква специфична питања везано за наводе које су изнели, већ да су га питали да ли ради за ЦИА, ништа везано за предмет текста није било тема разговора.

Дакле, обавеза поступања са дужном новинарском пажњом садржи пре свега обавезу да се у вези са објављивањем одређене информације контактира особа на коју се одређена информација односи, што тужени у овом поступку нису доказали да су учинили. Тужени нису доставили као доказ е-маил који су, како је у свом исказу тврдио сведок Милан Добромировић, упутили тужиоцу пре објављивања спорног текста. Такође, по ставу суда, са тужиоцем се могло ступити у контакт без нарочитог и несразмерног напора, при чињеници да је реч о новинару, да је према његовом исказу он претходно био контактиран од стране тужених који су га питали о неким другим околностима, а да су тужени свакако тврдили да је текст написан на основу информација добијених од њиховог извора из КРИК-а који има срадњу са организацијом тужиоца, те би и то био начин да се без несразмерног напора ступи у контакт са тужиоцем како би се у тексту објавила и његова страна приче, а што у конкретном случају није учињено.

Како је напред наведено, по ставу суда, информације објављене у тексту нису пренете на адекватан начин, имајући у виду посебно упадљив наслов, наднаслов, антрфиле, али и највећи део текста у коме се користе увредљиви и сензационалистички термини који су лезионо способни. Како је то напред описано, иако тужилац није спорио да је вршено истраживање о имовини породице премијера, то не може бити основ за интерпретације које су неадекватне,

увредљиве и за изношење вредносних судова којима се повређује углед и част тужиоца. То не мења ни чињеница да су просечним читаоцима сваког дана доступне енормне количине информација објављене у разним медијима, што штампаним, што електронским, као и чињеница да несумњиво постоји интерес јавности да буде упозната са информацијама које тичу истраживања која се обављају у вези са имовином државних функционера, што по себи представља легитимну и допуштenu тему. Дакле, ни то свакако не значи да је код таквог стања ствари допуштено објављивање информација о овде тужиоцу које су неистините, односно непроверене са дужном новинарском пажњом, као ни изношење лезионо способних вредносних судова којима се говори о плану за изазивање хаоса, удару мафије и најпрљавијем нападу на државу којима овде тужилац „командује“.

Надаље, судска оцена да ли је нешто увредљиво или не за неку особу креће се у домену општих схватања морала и обичаја овог друштва у датом тренутку одлучивања или у контексту индивидуалног схватања и субјективног доживљаја, па је суд имао у виду просечна друштвена схватања и претпостављену реакцију просечног грађанина, а с обзиром на јавно мњење коме је овај текст био намењен и просечне друштвене прилике у нашој средини. Објављени наслов, наднаслов и антрфиле били би увредљиви и омаловажавајући за било коју особу и као такви би проузроковали душевни бол у мери која би оправдавала досуђивање правичне накнаде за претрпљену нематеријалну штету. Суд је код наведене оцене имао у виду и прихватио и део исказа тужиоца у коме је он на животно уверљив и логичан начин појаснио да овакав текст производи негативну слику у јавности о њима као шпијунима, да му то умањује новинарску репутацију, те да се имплицира да је он главни координатор који покушава да обори Владу Републике Србије.

Одлучујући о делу тужбе који се односи на текст објављен у штампаном издању дневног листа „Информер“ дана 19.03.2016. године (издање за 19-20.03 2017. године), суд је нашао да информације које су у њему изнете о тужиоцу нису подобне да повреде тужиочев углед и част, те да у том смислу нису основ за накнаду нематеријалне штете.

Наведени текст најављен је на насловној страни насловом „Уреднику КРИК-а Стевану Дојчиновићу као „терористи“ забрањен улазак у Русију“. Спорни текст објављен је на 3. страни под насловом „Дојчиновић „терориста“ не дају му у Русију. У тексту се наводи да се Стеван Дојчиновић налази на црној листи „Руске Федерације као „медијски терориста“ и да му је забрањено улазак у ову земљу, да је он маја 2015. године покушао да уђе у Русију, али да је задржан на аеродрому у Москви и првим летом враћен назад. У тексту се наводи да је улаз у Русију забрањен многим новинарима који раде за OCCRP, да Руси тврде да имају доказе да је ова новинарска мрежа само маска за рад на подривању интереса Руске Федерације, да је Ендру Саливен покушао да прошле године у Русију пошаље Дојчиновића, да су били убеђени да га Руси неће вратити са границе пошто има српски пасош, али да га нису пустили да пређе границу. Даље се наводи да је Дојчиновић планирао да због забране уласка у Русију подигне медијску фрму у Србији и ЕУ, али да се од тога одустало на наговор Саливена, да не би угрозио безбедност руских новинара који раде за OCCRP.

Тужилац је у свом исказу навео да је тачно да је OCCRP у Русији проглашена за страну агентуру, да су они као организација предложили Стевану Дојчиновићу да оде у Русију на обуку за истраживачко новинарство, да је ухапшен на московском аеродрому, као и да су након његовог повратка разговарали о разним стварима, да је могуће да је помињана та „медијска фрка“, али да се не сећа да га је он убеђивао да не прави ту „медијску фрку“. Навео је да је проблем у овом тексту то што је тужилац у овом тексту означен као Дојчиновићев шеф, као неко ко контролише КРИК.

Како је то напред наведено, одредбе члана 79. Закона о јавном информисању и медијима штити углед и част лица на које се односи информација, а одредба члана 112. истог закона даје право на накнаду штете такође лицу на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено. Како је то напред наведено, тужилац се помиње у тексту два пута и то најпре у делу где се говори да је он покушао да пошаље у Русију Дојчиновића, као и да је Дојчиновић на наговор тужиоца одустао од тога да „подигне медијску фрку“ након што му није допуштено да уђе у Русију. Имајући у виду тужиочев исказ у наведеном делу, ове информације нису неистините. Чак и да се текстом имплицира да је тужилац шеф Стевана Дојчиновића, то по ставу суда, и да је неистинито, свакако није лезионо способно, односно није подобно да тужиоцу нанесе нематеријалну штету у мери која би оправдавала досуђивање правичне накнаде.

Приликом одмеравања правичне накнаде нематеријалне штете у погледу текста од 17.03.2016. године, суд је тужиоцу на име претрпљених душевних болова досудио износ од по 80.000,00 динара за објављивање спрног текста у штампаном и на интернет издању, на основу одредбе члана 200. ЗОО, ценећи при томе врсту и јачину болова, њихово трајање, те водећи рачуна о повређеном угледу тужиоца с обзиром на општеприхваћена морална начела, с тим што је имао у виду садржај информација, форму и околности под којима је дата, тираж, као и дистрибуираност и читаност наведеног листа, односно чињеницу да је текст објављен на веома посећеном интернет порталу. Приликом доношења одлуке о висини нематеријалне штете, суд је имао у виду и циљ коме служи та накнада, сматрајући да досуђени новчани износ представља правичну сатисфакцију за претрпљену нематеријалну штету. Новчана накнада нематеријалне штете по својој природи није репарација већ морална сатисфакције која се у овом случају делом постиже и самим сазнањем да је пресудом утврђена одговорност штетника и изречена грађанско-правна санкција због повреде Уставом и законом заштићеног личног права или добра.

На досуђени износ нематеријалне штете суд је тужиоцу досудио и законску затезну камату у складу са одредбом члана 277. ЗОО и то почев од 26.03.2018. године као дана пресуђења до исплате, будући да је на тај дан утврђена висина правичне новчане накнаде која јој припада.

С обзиром на све наведено, суд је донео одлуке као у ставу I изреке пресуде.

Одлуком као у ставу II изреке суд је одбио тужбени захтев у погледу захтева за накнаду нематеријалне штете због повреде угледа и части за износ од још 320.000,00 динара преко износа досуђеног ставом I изреке, са законском затезном каматом од дана предуђења до исплате, нашавши да је у том делу исти превисоко постављен.

Одлучујући о делу тужбеног захтева у делу којим је тужиоца тражио накнаду нематеријалне штете због повреде права на аутентичност, суд је нашао да је исти неоснован, а из следећих разлога:

Тужилац је током поступка навео да је његово право на аутентичност повређено информацијама којима је означен као мафијаш, политичко-тајкунски рекеташ, да планира да руши државу, да се бави нелегалним активностима, да припрема лажну аферу, да му је циљ да удари на председника Владе, односно да координира нападом на тадашњег премијера Србије. По ставу суда, све информације које је тужилац навео као информације којима се повређује његово право на аутентичност, односно приписују му се особине које нема или одричу особине које има, истовремено су и информације којима му је повређен углед и част. Како је у поступку утврђено да су објављивањем наведених информација повређени тужиоца углед и част, то је утврђењем такве повреде суштински већ утврђено и да је реч о информацијама које су неистините, те стога тужилац не може остварити и право на накнаду штете због повреде права на аутентичност која је, с обзиром на изнето и будући да је реч о истим чињеницама, обухваћена повредом угледа и части тужиоца.

С обзиром на наведено, суд је донео одлуку као у ставу III изреке пресуде.

Одлуку као у ставу IV изреке суд је донео на основу одредбе члана 120. Закона о јавном информисању и медијима, наложивши друготуженом као одговорном уреднику штампаног издања објављивање пресуде. Одлуком као у ставу V суд је одбио захтев којим је тражено да се друготужени обавезе на објављивање пресуде у електронском издању листа „Информер“, при чињеници да су тужени оспорили пасивну легитимацију у том делу наводећи да он није одговорни уредник интернет издања, а да током поступка тужилачка страна није доставила доказ да друготужени јесте уредник интернет издања.

Суд је ценио и остале наводе парничних странака и изведене доказе, али их није посебно образлагао, налазећи да при заузетом правном становишту исти нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

Одлука о трошковима парничног поступка донета је применом одредбе члана 153. и 154. ЗПП-а, па је суд тужиоцу која је био заступан од стране пуномоћника из реда адвоката признао трошкове и то: за састав тужбе и једног образложеног поднеска износ од по 6.000,00 динара, за заступање од стране пуномоћника на пет одржаних рочишта износ од по 7.500,00 динара, износ од 4.500,00 динара на име приступа на једно неодржано рочиште, износ од по 19.800,00 динара на име судске таксе на тужбу и пресуду, као и износ од 12.000,00

динара на име трошкова судског тумача, што све чини износ од 105.600,00 динара, одмерено с обзиром на вредност и врсту предмета спора према адвокатској и таксеној тарифи важећој у време закључења главне расправе, а у оквиру опредељеног захтева тужиоца.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде незадовољна странка може изјавити жалбу Апелационом суду у Београду, у року од 8 дана од дана пријема писаног преписа пресуде, а преко овог суда.

СУДИЈА

Јелена Стојилковић

17. 04. 2018

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
Посл. Бр. ПЗ-290/2016
Дана, 12.04.2018.

ТУЖИЛАЦ - САЛИВЕН ЕНДРЈУ, САРАЈЕВО, ДОЛИНА 11
ТУЖЕНИ - ИНСАЈДЕР ТИМ ДОО, БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 5
ТУЖЕНИ - ВУЧИЋЕВИЋ ДРАГАН, БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 5

УПОЗОРЕЊЕ О ПЛАЋАЊУ СУДСКЕ ТАКСЕ

Позива се таксени обвезник САЛИВЕН ЕНДРЈУ, САРАЈЕВО, ДОЛИНА 11 да у року од 8 дана од дана пријема овог упозорења плати Такса на првостепену пресуду у укупном износу од 19,800.00 динара.

Горњи износ уплатити у корист рачуна број 840-29584845-11 ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, по моделу 97 са позивом на број 67-0163-00290-2016-003 код Управе за јавна плаћања БЕОГРАД, а потом у овом року доставити суду доказ о извршеној уплати.

У налогу за уплату **дужни сте** да назначите пословни број предмета суда по којем вршите уплату у пољу сврха уплате.

Подносилац

_____

Радник суда

_____